

Osnovne informacije o prilagodbi i primjeni EPoC testa potencijalne kreativnosti u Hrvatskoj

Darko Lončarić

dloncaric@uniri.hr

Učiteljski fakultet u Rijeci, Sveučilište u Rijeci

Sveučilišna avenija 6, Rijeka

Centar za poticanje darovitosti – Rijeka

Prošireni sažetak izlaganja na stručnom skupu odgojno-obrazovnih djelatnika „Poučavanje za darovitost, inovativnost i kreativnost“ koji je u suorganizaciji Centra za poticanje darovitosti - Rijeka, Učiteljskog fakulteta u Rijeci i Agencije za odgoj i obrazovanje održan na Učiteljskom fakultetu u Rijeci od 12. do 13. siječnja 2018. godine.

EPoC je relativno nova mjera potencijalne kreativnosti djece koju su početkom 21. stoljeća, nakon rada na formuliranju investicijske teorije kreativnosti (autori: Robert J. Sternberg i Todd Lubart) na pariškom sveučilištu Université Paris Descartes razvili Todd Lubart, Maud Besançon i Baptiste Barbot. U razvoju brojnih međunarodnih inačica testa pomogao im je Taisir Yamin, direktor Međunarodnog centra za inovaciju u obrazovanju u Ulmu, te su do danas objavljene inačice testa na francuskom, engleskom, njemačkom, turskom i arapskom jeziku, a trenutno se radi na razvoju inačica na kineskom, poljskom, portugalskom, slovenskom i hrvatskom jeziku.

EPoC test je primijenjen u 11 zemalja tijekom 2015. i 2016. godine kao evaluacijski instrument u okviru OECD projekta Procjena napretka u razvoju vještina kreativnog i kritičkog mišljenja. Na važnost razvoja kreativnosti u obrazovanju ukazuje i informacija OECD Centra za obrazovna istraživanja i inovacije prema kojoj će uz PISA test 2021. godine biti ponuđeno testiranje inovativne domene „Kreativno mišljenje“. Stoga bi ga do tada trebalo prilagoditi i prikupiti potrebne podatke za izradu lokalnih normi. Bilo bi vrlo poželjno da se u Hrvatskoj osnaže kapaciteti za sudjelovanje u takvom međunarodnom istraživanju kreativnosti u obrazovanju, što bi dalo na važnosti svim lokalnim, školskim i predškolskim inicijativama za poticanje darovitosti i kreativnosti u hrvatskim obrazovnim ustanovama na svim razinama obrazovanja.

Test je namijenjen evaluaciji potencijalne kreativnosti djece i mladih od 5. do 18. godina. Iako je test predviđen za individualnu primjenu s djecom predškolske i osnovnoškolske dobi, u praksi se koristi i grupna primjena sa srednjoškolskom populacijom. Radi se o bateriji testova kojom se kreativnost mjeri u nekoliko domena: jezično-literarnoj, grafičko-slikovnoj, socijalno-interpersonalnoj, znanstveno-istraživačkoj (prirodoslovni i društveni fenomeni), matematičkoj, glazbenoj i tjelesno-kinestetskoj (ples i pokret) domeni.

Testovi iz različitih domena trenutno su u različitim fazama razvoja što određuje mogućnost i modalitete njihovog korištenja u Hrvatskoj. U najvišoj fazi razvoja su jezično-literarna i grafičko-slikovna domena koju je uz popratne priručnike objavio međunarodni nakladnik testova Hogrefe. Centar za poticanje darovitosti – Rijeka potpisao je ugovor s tom izdavačkom kućom u okviru kojeg, za potrebe prilagodbe i normiranja testa, članovi Centra imaju mogućnost korištenja testa bez naknade u ograničenom vremenskom periodu. Socijalno-interpersonalna, znanstveno-istraživačka i matematička domena su u zreloj istraživačkoj fazi i mogu se koristiti uz potpisan ugovor o suradnji s autorom testa. Te domene se trenutno mogu koristiti u suradnji s nekoliko djelatnika Učiteljskog fakulteta u Rijeci. Glazbena i tjelesno-kinestetska domena su u ranoj fazi razvoja te su nedostupne širem krugu istraživača i korisnika.

Nakon kratkog pregleda različitih pristupa mjerenju kreativnosti koji obuhvaćaju kognitivne, konativne i okolinske čimbenike kreativnosti, bit će predstavljena integrativna EPoC mjera potencijalne kreativnosti koja se zasniva na procjeni uradaka predškolske i školske djece te mlađih adolescenata. Pri mjerenju kreativnog potencijala poseban naglasak je stavljen na razlikovanje i neovisno bodovanje divergentno-eksplorativnog i konvergentno-integrativnog procesa kreativnog mišljenja na apstraktnim i konkretnim zadacima.

Tijekom izlaganja sudionici će se upoznati s osnovama primjene testa i u tandemima mijenjajući uloge djeteta i administratora testa, primijeniti nekoliko zadataka iz jezično-literarne, grafičko-slikovne, socijalno-interpersonalne i znanstveno-istraživačke domene kreativnosti. Nakon neformalne razmjene dojmova i usporedbe s drugim testovima koje su polaznici skupa eventualno koristili u svojoj praksi, kratko će biti naznačeni okvirni rezultati primjene EPoC testa u 5 škola Primorsko-goranske županije te na odabranom uzorku polaznika Škole stvaralaštva Novigradsko proljeće.

Edukacije o primjeni i bodovanju testa

Prva edukacija u Hrvatskoj o primjeni i bodovanju testa namijenjena odgajateljima, učiteljima i nastavnicima osnovnih i srednjih škola, stručnim suradnicima pedagogima i psiholozima provedena je od 10. do 12. siječnja 2018. godine u Rijeci, u suorganizaciji Centra za poticanje darovitosti - Rijeka i ICIE Međunarodnog centra za inovacije u obrazovanju. Na edukaciji je šezdesetak polaznika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine educirano za primjenu i bodovanje testa.